

Vapaan sivistystyön selvitys

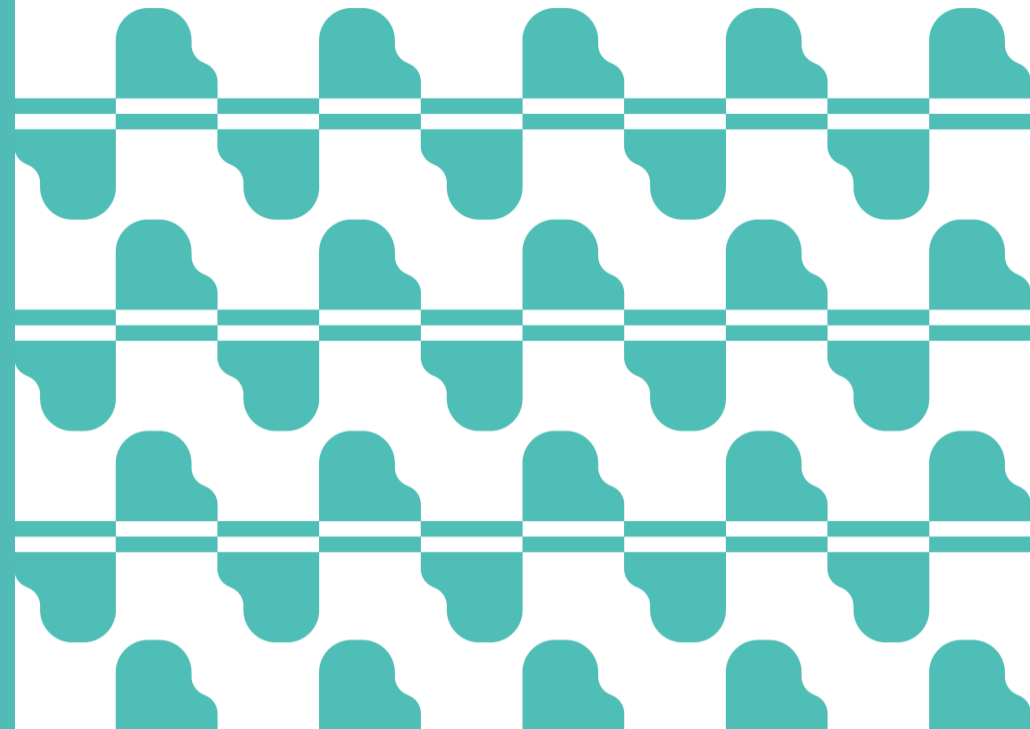
Hyvinvointilautakunta 21.8.2024

Valmistelija

Jonna Käsmä, vt. rehtori, Järvenpään Opisto

Järvenpää

Sisältö

- Vapaan sivistystyön selvitys
- Vaikutusten ennakoarviointi
- Jatkotoimenpiteet
- Päätösehdotus

Vapaan sivistystyön selvitys

- Järvenpään hyvinvointilautakunta päätti kokouksessaan 24.5.2023 (Jardno-2023–820), että käynnistetään selvitys, jonka aikana kartoitetaan, mitä vaihtoehtoja kaupungilla on vapaan sivistystyön palveluiden järjestämisessä.
- Tavoitteena oli selvittää, miten Järvenpään Opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta opiston vastaa tulevaisuuden tarpeisiin ja kansalaisopistotoiminnalle asetettuihin tavoitteisiin.
- Vaihtoehtoisiksi kansalaisopistotoiminnan järjestämistavoiksi hahmottui kolme vaihtoehtoa:
 - 1) Järvenpään Opisto jatkaa nykyisellään kaupungin ylläpitämänä oppilaitoksena.
 - 2) Muodostetaan Järvenpään ja Keravan yhteinen kansalaisopisto toisen kunnista ollessa oppilaitoksen ylläpitäjä.
 - 3) Kansalaisopistotoiminnan ylläpitäminen siirretään Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keudan tehtäväksi.
- Selvitystyön ensimmäistä osaa käsiteltiin hyvinvointilautakunnan iltakouluissa 8.11.2023 ja 13.12.2023, minkä jälkeen selvitystyötä jatkettiin laatimalla vaikutusten ennakoarviointi vaihtoehtoista 1 ja 3. Vaihtoehto 2 päätettiin jättää pois jatkoselvityksestä.
- Jatkoselvitystä koskevat hyvinvointilautakunnan ja Järvenpään kaupunginhallituksen yhteiset iltakoulut pidettiin 12.2.2024 ja 6.5.2024.

Vaikutusten ennakoarviointi 1

- Vaikutusten ennakoarviointi vaihtoehtojen 1 ja 3 välillä tehtiin tarkastelemalla vaihtoehtojen
 - talousvaikutuksia
 - kuntalaiselle ja asiakkaalle aiheutuvia vaikutuksia
 - henkilöstö-, organisaatio- ja johtamisvaikutuksia.
- Kansalaisopistotoiminnan järjestämistä tarkastellut työryhmä näkee, että kansalaisopistotoiminnan järjestäminen Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keudan ylläpitämänä vahvistaisi kansalaisopistotoimintaa pitkällä aikavälillä.
 - Valtionosuuksien pienentyessä mahdollisuudet kompensoida opiston kokonaistaloutta muulla rahoituksella ovat nykytilanteessa vähäiset. Keudassa kompensointi onnistuisi paremmin valtionosuuksia ja -avustuksia sekä kehittämisrahoitusta hyödyntämällä. Nämä keinot eivät lisää kansalaisopiston harrastuspohjaisia kurssitunteja, mutta mahdollistavat muun koulutustoiminnan kehittämisen.
 - Opiston toiminnan kehittäminen hanketoiminnan kautta helpottuisi Keudassa, jossa Keudan hankehaku ja -hallinnointipalvelut olisivat opiston käytettävissä. Hankkeet toimivat myös tulonmuodostuksen tukena.
 - Kaupungin tilojen ja Keudan tilojen yhteiskäyttö lisäisi kurssitarjonnan toteuttamismahdollisuuksia.

Vaikutusten ennakoarviointi 2

- Työllisyysvalmiuksien ja kotoutumisen kehittämiseen tähtäävää koulutusta olisi mahdollista laajentaa eri koulutusmuotojen yhteistyössä Keudassa. Myös nykytilassa tähän tähtäävää koulutusta kehitetään yhteistyössä mm. kaupungin kotoutumispalveluiden kanssa.
- Työn kehittämisen mahdollisuudet ja henkilöstön uranäkymät laajenisivat Keudan koulutusorganisaatiossa.
- Keudassa koulutuspalveluihin erikoistuneet tukipalvelut olisivat henkilöstön käytössä.
- Nykytilan jatkumisen etuna on, että ylläpitäjän vaihtumiseen liittyvästä laajasta prosessista ei aiheutuisi kustannuksia. Opiston nykyinen, pieni työyhteisö on ketterä ja yhteistyö sidosryhmien kanssa on toimivaa.

Jatkotoimenpiteet 1

- Mikäli Järvenpään kaupungin päätöksenä on jatkaa nykyisellä tavalla Järvenpään kaupungin ylläpitämänä kansalaisopistona
 - selvitystyö ei johda jatkotoimenpiteisiin.
 - tarvittaessa voidaan myöhemmin palata tarkastelemaan kansalaisopistotoiminnan vaihtoehtoisia järjestämismalleja.
- Mikäli päätetään edetä malliin, jossa Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda on toiminnan ylläpitäjä, mukaan
 - asia tuodaan päätöksentekoon hallintosäännön mukaisesti → tehtäväksi annetaan muutoksen aikataulut, yhteistoimintaneuvottelujen aloittaminen sekä liikkeenluovutussopimuksen ja palvelusopimuksen laadinta.
 - ylläpitäjän vaihdokseen on anottava lupa Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Jatkotoimenpiteet 2

- Ylläpitäjän muutoksen toimeenpano vaatii aikaa ja resurssia (mm. sopimusten laatiminen, palvelussuhteen ehtojen ja tietojärjestelmien yhteensovittaminen sekä ylläpitäjän vaihtumiseen liittyvän prosessin kustannukset).
- Vuosien 2024 ja 2025 aikana kaupungin resursseja on priorisoitava TE-uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon.
- Lukuvuoden 2024-2025 aikana opiston toimintaa sopeutetaan valtionosuuksien leikkaukseen (mm. kurssihintojen korotus, toiminnan painopisteiden muuttaminen). Lisäksi pilotoidaan kotoutumista edistäviä koulutuksia, joilla toteutetaan kansalaisopiston uusia koulutustehtäviä.
- Nykyisellä mallilla toimiminen on mahdollista toistaiseksi em. sopeutukset ja toiminnan muutokset huomioiden.
- Maan hallituksen säästötoimenpiteet toisaalta ammatilliseen koulutukseen ja toisaalta kuntien valtionosuuskokonaisuuteen on huomioitava lopullisia päätöksiä tehtäessä.

Päätösehdotus

- Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi vapaan sivistystyön selvityksen ja lähettää sen tiedoksi kaupunginhallitukselle.
- Mahdollinen muutos nykytilanteeseen tuodaan päätöksentekoon erikseen.